ਪਾਠ - 6

ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ (ਲੇਖਕ-ਪ੍ਰੋ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ)

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਬੂੜਾ ਨਾਂ ਦਾ ਬਾਲਕ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਬੂੜਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗਊਆਂ ਦਾ ਵੱਗ ਚਾਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਪਸ਼ਨ 2. ਬੂੜਾ ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਬੂੜਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲ਼ੇ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੂੜੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ?

ਉੱਤਰ : ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੂੜੇ ਨੂੰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ?

ਉੱਤਰ : ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਸ਼ਸਤਰ-ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ?

ਉੱਤਰ : ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਜਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮ ਲਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰ ਭੰਨੇਗਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੰਢਾ ਭੰਨਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6. ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ?

ਉੱਤਰ : ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ :

1. **ਵੱਗ (ਗਊਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ)-** ਬੂੜਾ ਵੱਗ ਚਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
2. **ਅਡੋਲ (ਜੋ ਡੋਲੇ ਨਾ)-** ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਡੋਲ ਸਮਾਧੀ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ।
3. **ਅਨੋਖਾ (ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ)-** ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਨੋਖਾ ਹੈ।
4. **ਆਦਰ (ਸਤਿਕਾਰ)-** ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਆਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
5. **ਤਕਾਲਾਂ (ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਵੇਲ਼ਾ)-** ਬੂੜਾ ਤਕਾਲ਼ਾਂ ਵੇਲ਼ੇ ਵੱਗ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
6. **ਸੁਲਝਿਆ (ਸਮਝਦਾਰ)-** ਮੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ।
7. **ਮਸ਼ਹੂਰ (ਪ੍ਰਸਿੱਧ)-** ਮੇਰੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਨੇ, ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ :

1. "ਗੁਰੂ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਾ ਵਕਤ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।"

ਉੱਤਰ : ਬੂੜੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੇ।

2. "ਹੇ ਬਾਲਕ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੁੱਢਿਆਂ ਵਾਲ਼ੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਅਜੇ ਬਾਲ ਏਂ। ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?"

ਉੱਤਰ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੂੜੇ ਨੂੰ ਕਹੇ।

3. "ਤੂੰ ਬੂੜਾ ਨਹੀਂ, ਬੁੱਢਾ ਹੈਂ। ਹੇ ਬੁੱਢੇ ਬਾਲਕ, ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਉੱਚੇ ਕੰਮ ਸੌਂਪੇ ਨੇ।"

ਉੱਤਰ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੂੜੇ ਨੂੰ ਕਹੇ।

4. "ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸੀਸ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ , ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਈਦਾ।"

ਉੱਤਰ : ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੇ।

5. "ਤੇਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਜਨਮ ਲਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਭੰਨੇਗਾ।"

ਉੱਤਰ : ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹੇ।